

PŘEDMLUVA

Letos uplyne dvacet let od poslední významné přelomové události našich novodobých dějin: sametové revoluce v roce 1989. Události, ke které mnohým z nás stále ještě schází potřebný odstup. Většina z nás ji prožila a dvě desetiletí jsou příliš krátkým časovým obdobím na její objektivní a kritické zhodnocení.

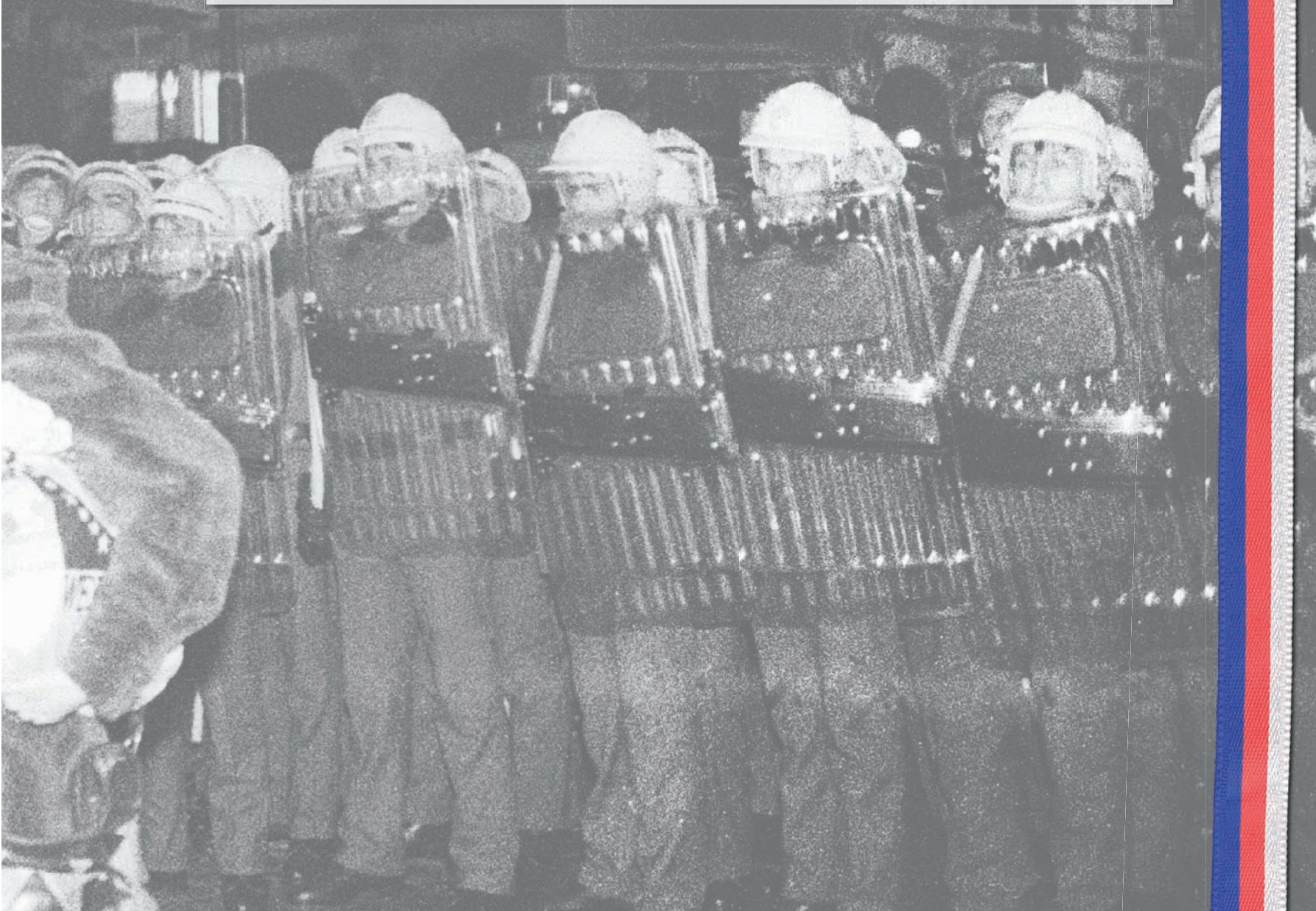
Její aktéři, kteří se už krátce po roce 1989 rozešli do nejrůznějších stran a ideových proudů, většinou dodnes zůstávají veřejně činní, zastávají široké spektrum názorů a v nejednom případě polarizují společnost. Nedávná historie se tak přímo setkává se současnou politikou. Pokusy o hodnocení se pak snadno mění v politikum. O to větší výzvu sametová revoluce představuje pro historiky a publicisty, kteří si od politiky snaží udržovat potřebný odstup.

Pohledy na události roku 1989 mohou být velmi odlišné. Záleží především na tom, z jakého úhlu jsou hodnoceny. Někteří význam sametové revoluce omezují jen na ekonomické a sociální změny. Jiní vyzdvihují její široký celospolečenský, humanistický a evropský kontext. Další v ní spatřují především „mocenský boj“. Ale na jednom se shodnou všichni: revoluce přinesla obrovské změny. Už krátce po jejím skončení celá společnost prošla zásadní proměnou od samých základů.

Ve srovnání s ostatními mezníky moderní české historie byl průběh sametové revoluce o poznání méně dramatický. Obešel se bez lidských obětí a bezprostředně nevedl ani ke změně státoprávního uspořádání (na rozdíl od pohnutých událostí z let 1918, 1938, 1945, 1948 nebo 1968). Přesto se mezi nimi vymyká: nenásilná revoluce změnila život úplně každé rodině i každému jednotlivci. Předchozí zvraty sice také přinesly významné politické a státoprávní změny, avšak každodenní život většiny obyvatel ovlivnily v podstatně méně znatelné míře (to platí i o roce 1948).

Sametová revoluce představuje ostrý předěl nejen mezi historickými epochami, ale také mezi zcela odlišnými společnostmi a způsoby života. Mnozí z nás stále mají v živé paměti poměry, které v naší zemi panovaly před rokem 1989. Tato zkušenost nutně vede ke srovnávání na ose „tehdy a dnes“. Po sametové revoluci se změnilo naprosto vše: od politického systému a geopolitického ukotvení, přes vzhled českých měst a krajiny, přes podstatné rozšíření osobní svobody, ekonomických možností a odpovědnosti, až po změny ve stylu života, návyků, a dokonce i uvažování většiny obyvatel. České země před a po sametové revoluci – to jsou dva zcela odlišné světy.

František Emmert

OBSAH

HAVEL NA HRAD

IDENTEM

HAVEL NA HRAD

KSČ Komunistická strana Československa	6
Reálný socialismus	10
Socialistická společnost	12
Charta 77	14
StB Státní (tajná) bezpečnost	16
Změny přicházejí z Kremlu	18
Rok 1988	20
Palachův týden	22
Kdo je Václav Havel?	24
Několik vět	26
Nechceme kůl v plotě!	28
17. listopad	30
Národní třída	34
Stávka	38
Občanské fórum	40
První týden	42
Příprava na zásah	48
První ústupky	50
Letná	52
Generální stávka	54
Revoluce pokračuje	56
Vláda národního porozumění	60
Demontáž komunismu	62
Tváře sametové revoluce	64
Havel na Hrad!	68